

Knihovna
Lva Nikolajeviče Tolstého

L. N. TOLSTOJ
STRUČNÝ VÝKLAD
EVANGELIA

Hlava IX.

Pokušení

*Klamy časného života zakrývají lidem
pravý život ve přítomnosti a ve spojení s
Otcem. (A odpusť nám naše viny, jakož i
my odpouštíme svým viníkům.)*

Obsah IX. hlavy.

»Člověk rodí se se znalostí pravého života plnění vůle Otcovy. Děti žijí jím, na dětech jest viděti, v čem záleží vůle Otcova. Abychom pochopili učení Ježíšovo, musíme pochopiti život dětí a býti takovými,

jako jsou ony. Děti žijí stále ve vůli Otcově, nerušíce pěti přikázání. Ony by jich vůbec nikdy nerušily, kdyby starší je neuváděli v pokušení. Lidé uvádějící děti v pokušení rušili přikázání, hubí děti. Svádějící děti činí lidé totéž, co by učinil člověk, uvázav druhému žernov na krk a hodiv ho do řeky. Kdyby nebylo svádění, svět by byl šťasten. Svět není šťasten jen sváděním. Svody jsou zlo, které lidé činí pro domnělé blaho časného života. Svádění hubí lidi, a proto jest obětovati vše, aby člověk neupadl v pokušení. Pokušení naproti prvému přikázání záleží v tom, že lidé pokládají sebe za čisté před lidmi, a ostatní za své viníky. Aby lidé neupadli v toto pokušení, musí býti pamětlivi toho, že všichni lidé jsou stále v nekonečné vině před Otcem a že očistiti se od této viny mohou jen tím, že odpustí svým bratrům. A proto lidé musí odpouštěti lidem křivdy, nenechávající se znepokojovali tím, že nespravedlivec opět a opět jim křivdí.

Byť bylo člověku sebe víckrát ukřivděno, musí odpouštěti a odpouštěti, nepřipomínaje zla, poněvadž království nebeské jest možné jen při odpouštění. Neodpouštíme-li, činíme totéž, co učinil dlužník. Dlužník povinný velkým dluhem přišel k pánovi a jal se prositi o milost. Pán odpustil mu vše. Dlužník šel a jal se hrdlovati se s dlužníkem svým, který mu byl málo dlužen. Vždyť abychom měli život, musíme plniti vůli Otcovu; od Otce žádáme odpuštění za to, že jsme nedostatečně splnili jeho vůli, a doufáme, že se nám dostane odpuštění tohoto. Co tedy činíme, neodpouštíme-li sami? Činíme to, čeho se bojíme pro sebe. Vůle Otcova jest blaho, a zlo jest to, co nás odděluje od Otce, jak tedy nemáme snažiti se, abychom zadusili zlo co nejdříve, poněvadž zlo hubí nás a zbavuje života. Zlo poutá nás k tělesné záhubě.

Jakou měrou odpoutáme toto zlo, takovou měrou získáme život. Nerozděluje-li nás zlo a jsme-li spojeni láskou, máme vše, čeho si můžeme přát.

Pokoušení naproti druhému přikázání záleží v tom, že se domníváme, že jest žena stvořena pro tělesnou rozkoš a že nechavše jedné ženy a pojavše druhou nabýváme více rozkoše. Abychom tu neupadli v pokušení, musíme býti pamětlivi toho, že vůle Otcova nezáleží v tom, aby se člověk kochal v půvabech ženských, ale v tom, aby každý, vyvoliv si ženu, spojil se s ní v jedno tělo. Vůle Otcova záleží v tom, aby každý muž měl ženu a každá žena měla muže. Bude-li se jeden muž držeti jedné ženy, budou všichni míti ženy a všechny muže. A proto, kdo mění ženu, ten zbavuje ženu muže a vyzývá jiného muže, by opustil svou a vzal si opuštěnou. Možno nemíti ženy, ale míti více než jednu nesmíš, poněvadž maje druhou ženu rušíš vůli Otcovu, jež se zakládá ve spojení jednoho muže s jednou ženou.

Pokoušení naproti třetímu přikázání zakládá se v tom, že lidé pro blaho časného života zřídili vrchnost a žádají od lidí přísahy u vykonávání záležitostí vrchnosti. Aby lidé neupadli v toto pokušení, musí býti pamětlivi toho, že nejsou povinni za svůj život před nikým kromě před Bohem.

Na požadavky vrchnosti lidé mají hleděti jako na násilnosti a dle přikázání o neodpírání zlu dávat i plniti to, čeho žádá od nich vrchnost: jmění a práci, ale nemohou sliby a přísahami poutati svá jednání. Přísahy, které vymáhají od lidí, jsou zlo. Člověk, který uznává život ve vůli Otcově, nemůže slibovati svá jednání, poněvadž takovému člověku nic není světějšího nad jeho život.

Pokoušení naproti čtvrtému přikázání záleží

v tom, že lidé oddávající se zlobě a mstě domnívají se, že tím lidi napravují. Ukřivdí-li člověk druhému, domnívají se lidé, že ho musí potrestati, a domnívají se, že pravda záleží v tom, co přisuzují lidé. Abychom neupadli do tohoto pokušení, musíme býti pamětlivi toho, že lidé povolání jsou nikoli soudit, ale chránit se vespolek. A nějak souditi o bezpráví jiných nemohou, poněvadž sami jsou plni bezpráví. Jediné, co mohou činiti, jest, učiti jiné příkladem čistoty, odpouštění a lásky.

Pokušení naproti pátému přikázání záleží v tom, že lidé se domnívají, že jest rozdíl mezi lidmi svého národa a cizích a že proto jest nezbytno hájiti se před cizími národy a škoditi jim. Abychom neupadli v toto pokušení, musíme věděti, že se všechna přikázání stýkají v jediném: plniti vůli Otce, jenž dal život a blaho všem lidem, a proto činiti dobře všem lidem beze všelikého rozdílu. Činí-li pak ostatní lidé ještě rozdíl a národové pokládající sebe za cizí válčí, tu přes to přese všechno každý, aby splnil vůli Otcovu, musí činiti dobře každému člověku, byť tento náležel k jinému národu a válčil.

Aby člověk neupadl ani v jeden z klamů lidských, musí mysliti ne na tělesné, ale na duševní. Pochopil-li člověk, že život záleží jedině v tom, aby byl nyní ve vůli Otcově, pak ani svízele ani strasti ani smrt nemohou býti strašnými pro něj. Jedině ten má pravý život, kdo jest každou hodinu připraven vydati svůj život tělesný k plnění vůle Otcovy.« A aby všichni porozuměli, že pravý život jest ten, pro který není smrti, řekl Ježíš: »Životu věčnému nesmí se rozuměti tak, že bude životem podobným nynějšímu, někde a někdy. Pro život pravý ve vůli Otcově není místa ani času. Nelze představit si sobě život pravý v čase a v

osobách. Ti, kteří se probudili k životu pravému, žijí ve vůli Otcově a pro vůli Otcovu není ani času ani místa. Jsou živi pro Otce. Jestliže zemřeli pro nás, jsou živi pro Boha. A proto jediné přikázání zavírá v sobě všechna: milovati všemi silami původ života a proto každého člověka, který nosí v sobě ten původ.«

A Ježíš řekl: »Tento původ života jest ten Kristus, kterého čekáte. Poznání toho původu života, pro nějž není různých osob, není času a místa, jest ten Syn člověka, kterému já učím.

Vše, co lidem tento původ života zakrývá, jest pokušení. Jest pokušení zákoníků, staroobřadců, — nepoddávejte se jim; jsou pokušení moci — nepoddávejte se jim; a jest dále nejkrutější pokušení učitelů víry, kteří sebe nazývají pravověrnými. — Strážte se tohoto pokušení více nežli všech ostatních, poněvadž oni, tito samozvaní učitelé, vymyslivše křivou bohopoctu, odhazují vás od pravého Boha. Oni místo sloužení Otci života skutkem postavili slova a učí slovům, a sami nic nečiní a proto neučíte se u nich ničemu kromě slov. Ale Otec nepotřebuje slov, nýbrž skutků. Oni ani nemají čemu učit, protože sami nic nevědí, avšak musí ku prospěchu svému vydávati sebe za učitele. Ale vy víte, že nikdo nemůže býti učitelem jiných. Všem jest učitel jeden. Pánem života jest poznání. A tito samozvaní učitelé, hodlajíce učití jiné, sami zbavují sebe pravého života a jiným překázejí poznati jej. Oni učí sloužití svému Bohu vnějšími obřady a domnívají se, že přísahou mohou přivésti k víře. Jsou zaujati pouhou vnějškovostí. Jim jde o to, co jest víře podobno, ale na to, co jest v srdcích lidí, ani nemyslí. A proto jsou jako rakev vyzdobeni; zevně jest krása, ale uvnitř ohavnost. Oni slovy ctí svaté a mučedníky, ale jsou to právě ti lidé, kteří dříve zabíjeli

a mučili i nyní zabíjejí a mučí svatě. Od nich pocházejí všechna svádění na světě, poněvadž pod podobou dobra stavějí na odiv zlo. Jejich svádění jest kořenem všech svodů, poněvadž se rouhali tomu, co jest svatého na světě. Dlouho ještě se neobráti a budou setrvávati ve svých klamech a budou rozmnožovati zlo na světě; ale přijde čas a rozpadnou se všechny chrámy, všechna vnější bohopocta, a lidé pochopí a spojí se láskou ve sloužení jedinému Otci života plněním Jeho vůle.«

—

Mat. 19. 13. Přivedli jednou k Ježíšovi děti. Jeho učedníci jali se děti odháněti.

14. Ježíš spatřil, že učedníci odhánějí děti, zarmoutil se a řekl: »Zbytečně děti odháníte. Ony jsou nejlepšimi lidmi, poněvadž děti stále žijí ve vůli Otcově. Ony jsou již jistě v království nebeském.

Luk. 18. 17. Nemáte je odháněti, ale učiti se od nich, poněvadž k tomu, abyste žili ve vůli Otcově, musíte žíti tak, jako žijí děti. Děti vždycky plní pět přikázání, které jsem dal vám: děti netupí se, nečiní lidem zlého, děti nesmilní, nepřisahají v ničem, děti neodpírají zlému, s nikým se nesoudí, děti neznají rozdíl mezi svým národem a cizím, a proto jsou lepší než velcí a jsou v království nebeském.

Mat. 18. 3. Neodřeknete-li se všech svodů těla a nestanete-li se takovými jako děti, nebudete v království nebeském.

5. Jedině ten, kdo chápe, že děti jsou lepší nás, poněvadž neruší vůle Otcovy, jedině ten chápe mé učení.

Luk. 9. 48. A kdo chápe mé učení, jen jedině chápe vůli Otcovu.

Mat 18. 10. Nesmíme pohrdati dětmi, poněvadž jsou lepšími nás a srdce jejich jsou čista před Otcem a vždycky s ním.

14. A ani jedno dítě nehynie z vůle Otcovy. Všechny hynou jen od lidí, poněvadž lidé odluzují je od pravdy.

16. A proto jest třeba stříci je a neodluzovati jich od Otce a života pravého. A špatně jedná člověk, který je odluzuje od čistoty. Odlouditi dítě od dobra, pokoušeti je hněvem, smilstvem, přísahou, soudem, vojnu jest právě tak špatné jako pověsiti takovému dítěti žernov na šiji a hoditi je do vody. Jest obtížno, aby vyplavalo, a spíše utone. Taktéž obtížno jest dítěti vymaniti se z pokušení, do něhož je uvede dospělý.

Mat. 18. 7. Svět lidí jest nešťasten jedině pokušeními. Pokušení jsou všude na světě, vždycky byla a budou a člověk hynie pokušeními.

8. A proto vše vydej, vše obětuj, jen abys neupadl v pokušení. Liška, chytí-li se do pasti, utrhne si nohu a uteče, a noha se zahojí a ona zůstane živa. Tak i ty čiň: vše dej, jen abys neuvázl v pokušení.« —

Luk. 17. 3. »Střežte se pokušení proti prvnímu přikázání: nemíti za zlé lidem, když nám lidé křivdí a my chceme jim se mstíti.

Mat. 18. 15. Ukřivdí-li tobě člověk, buď pamětliv toho, že jest Syn jednoho Otce a bratrem tvým. Ukřivdil-li tobě, napomeň ho v soukromí. Poslechneli tebe, máš z toho prospěch, budeš míti nového bratra.

16. Neposlechneli, zavolej k sobě dvou nebo tří, aby mu domluvili.

Luk 17. 3.-4. A bude-li litovati — odpusť mu. A ukřivdí-li tobě sedmkrát a sedmkrát řekne: »Odpusť!« — odpusť mu.

Mat. 18. 17. Neposlechne-li, řekni to shromáždění lidí věřících v mé učení. Neposlechne-li ani shromáždění, odpusť mu a nic s ním neměj.

23. Neboť království Boží lze přirovnati k tomuto. Král jal se účtovat se svými poddanými.

24. I přivedli mu poddaného takového, který byl dlužen milión zlatých.

25. A neměl čím zaplatiti. I byl by musil král za to prodati celé jeho jmění, ženu, děti i jeho samého.

26. Ale poddaný jal se prositi krále o milost.

27. A král smiloval se nad ním a odpustil mu celý dluh.

28. A týž poddaný odebral se domů i spatřil sedláka. Tento sedlák byl mu dlužen padesát halířů. Chytil ho královský poddaný, jal se s ním hrdlovati a pravil: ›Dej, co jsi mi dlužen.‹

29. I padl sedlák na kolena a pravil: ›Poshov mi, vše zaplatím tobě.‹

30. Ale poddaný se nesmiloval, nýbrž posadil sedláka do vězení, aby seděl, dokud nezaplatí vše.

31. Spatřili to ostatní sedláci a šli ku králi a řekli, co učinil poddaný jeho.

32. I zavolal král poddaného a pravil mu: ›Tobě jsem, bídníku, odpustil všechnu daň, poněvadž jsi mne uprosil.

33. I ty máš smilovati se nad svým dlužníkem za to, že já jsem se smiloval nad tebou.‹

34. I rozhněval se král a vydal poddaného na mučení, dokud nevydá všechnu daň svou.

35. Tak i Otec učiní s vámi, neodpustíte-li z celého srdce těm, kdož vinni jsou před vámi.

Mat. 5. 25. Vždyť víš, že povstane-li rozepře s člověkem, jest lépe smířiti se s ním a nechoditi k soudu.

Víš to a činíš tak proto, že víš, že, půjdeš-li k soudu, více ztratíš. Nu, taktéž tomu jest s každou zlostí. Víš-li, že zlost jest špatnou věcí a vzdaluje tebe od Otce, tím spíše zprošťuj se zlosti a smiřuj se.

Mat 18. 18. Vždyť sami víte, že, jak se svážete na zemi, takoví budete také před Otcem. A jak se rozvážete na zemi, budete rozvázáni také před Otcem.

19. Rozumějte, že, jsou-li dva nebo tři spojeni na zemi učeníím mým, že vše, čehokoli sobě přejí, vše to již mají od Otce svého.

20. Neboť kde dva nebo tři spojeni jsou ve jménu ducha v člověku, duch člověka žije v nich.« —

Mar. 10. 2. »Střežte se pokušení proti druhému přikázání o tom, že lidé měnívají ženy.«

Mat. 19. 3. Přišli jednou k Ježíšovi pravověrní učitelé a zkoumajíce ho řekli: »Může-li člověk opouštěti svou ženu?«

4. On řekl jim: »Od počátku člověk stvořen jest jako muž a žena, — to jest vůle Otcova.

5. A proto člověk opouští otce a matku a připojuje se k ženě. A splývají muž a žena v jedno tělo. Tak, že jest žena pro člověka tímže, čím tělo.

6. Proto člověk ani nemá rušiti přirozený zákon Boží a rozdělovati to, co jest spojeno.

8. Dle vašeho zákona Mojžíšova řečeno jest, že možno opustiti ženu a vzíti jinou, ale to jest nesprávné. Dle vůle Otcovy není tomu tak.

9. A já pravím vám, že ten, kdo opouští ženu, vhání ji v prostopášnost i toho, kdo se s ní spojí. A opouštěje ženu svou, šíří na světě prostopášnost.«

10. I řekli Ježíši učedníci: »Jest příliš obtížné zůstatí na věky s jednou ženou. Má-li tak býti, jest lépe vůbec už se neženiti.«

11. On řekl jim: »Možno jest neženiti se, ale třeba jest jen chápati, co to znamená.

12. Chce-li kdo žíti bez ženy, budiž úplně čist a nedotýkej se žen, a kdo miluje ženy, spoj se s jednou ženou, neopouštěj jí a po jiných se neohlížej.« —

»Střežte se pokušení proti třetímu přikázání záležejícího v tom, že lidé nutí plniti závazky a přísahati.«

Mat. 17. 24. Přišli jednou výběřčí daní k Petrovi a tázali se ho: »Co myslí mistr váš, máme-li platiti daně?«

25. Petr řekl: »Ne, neplatiti,« a odebral se říci to Ježíšovi, že ho zastavili a řekli mu, že jsou všichni povinni platiti daně.

I řekl mu Ježíš: »Vždyť král nebere od svých synů daní, a kromě krále nejsou nikdy povinni platiti někomu. Právě tak jest tomu i s námi. Jsme-li Synové Boží, nejsme nikomu kromě Boha ničím povinni a jsme prosti všelikých povinností.

27. A žádají-li od tebe daní, dej je, ale ne proto, že jsi povinen, nýbrž proto, že nesmíš odpírati zlu. Neboť odpírání zlu způsobí horší zlo.«

Mat. 22. 16.–17. Jindy pravověrní umluvili se s císařskými úředníky a odebrali se k Ježíšovi, aby ho polapili v slovech. Řekli mu: »Ty učíš všemu dle pravdy. Pověz nám, jsme-li povinni platiti daně či nejsme?«

18. Ježíš porozuměl, že ho chtějí odsouditi pro to, že neuznává povinnosti k císaři.

19. Řekl jim: »Ukažte to, čím platíte daně císařovi.« Podali mu peníz.

20. On pohlédl na peníz a pravil: »Co jest toto zde, či podobizna, či nápis?«

21. Oni pravili: »Císařovo.« I pravil: »Tedy dávejte císařovi, co jest císařovo, a co jest Boží, duši

svou, nikomu nedávejte leč Bohu. Peníze, majetek, práci svou, vše dávejte tomu, kdo bude vás žádati za to, ale duši svou nikomu nedávejte kromě Boha.

Mat. 23. 15. Pravověrní učitelé vaši všude chodí a nutí lidi přísahati a slibovati, že budou plniti zákon. Ale tím jen odvracejí lidi od dobrého a činí je horšími, než byli dříve.

16., 22. Nelze slibovati tělem za svou duši. V duši vaší jest Bůh a proto slibovati za Boha nemohou lidé před lidmi.« —

»Střežte se! Pokušení proti čtvrtému přikázání záleží v tom, že lidé soudí a trestají lidi a vyzývají jiné k účastenství v těchto soudech a trestech.«

Luk. 9. 52. Zašli jednou učedníci Ježíšovi do vesnice a žádali za nocleh.

53. Nepustili je.

54. I přišli učedníci k Ježíšovi stěžovat si na to a pravili: »Aby je hrom zabil za to.«

55. A pravil Ježíš: »Stále nechápete, jakého jste ducha.

56. Já neučím tomu, jak hubiti, ale tomu, jak spasiti lidi.«

Luk. 12. 13. Jednou přišel k Ježíšovi člověk a pravil: »Přikaz bratru mému, aby mi vydal dědictví.«

14. Ježíš pravil mu: »Mne nikdo neustanovil soudcem nad vámi a já nikoho nesoudím.

15. Ani vy nikoho souditi nemůžete.«

Jan 8. 3. Přivedli jednou pravověrní k Ježíšovi ženu a pravili:

4. »Tato žena přistižena jest ve smilstvu.

5. A dle zákona má býti ukamenována. Co ty řekneš?«

6. Ježíš nic neodpovídal a čekal, že se rozmyslí.

7. Oni však přistoupili k němu a tázali se, co přisoudí této ženě. I řekl: »Kdo z vás jest bez chyby, nechať první mrští na ni kamenem.«

8. A více nic neřekl.

9. I pohlédli pravověrní na sebe a svědomí se v nich hnulo, i couvli přední za zadní a všichni odešli pryč. I zůstal Ježíš sám se ženou.

10. Ohlédl se a nikoho neviděl. »Cože,« pravil ženě, »nikdo tebe neobvinil?«

11. Pravila: »Nikdo.« On pravil: »Ani já nemohu tebe obviniti. Jdi a vícekrát nehřeš.« —

»Střežte se! Pokušení proti pátému přikázání záleží v tom, že lidé pokládají sebe za povinné činiti dobře jen svým krajanům, cizí národy pak pokládají za nepřátele.«

Luk. 10. 25. Jeden zákoník chtěl pokoušeti Ježíše a řekl: »Co mám činiti, abych měl život pravý?«

27. Ježíš řekl: »Tý víš. Milovati svého Otce–Boha a bratra svého po Otcí Bohu, ať by byl kterýkoli krajan.«

29. I řekl zákoník: »To bylo by pěkné, kdyby nebylo různých národů, ale jak mám milovati nepřátele svého národa?«

30. I řekl Ježíš: »Byl jeden Žid. Upadl v neštěstí: zbili ho, oloupili a opustili na cestě.

31. Šel tudy Žid–kněz, pohlédl na zbitého a prošel mimo něj.

32. Šel tudy Žid–Levita, pohlédl na zbitého a prošel mimo něj.

33. Prošel člověk z cizího, nepřátelského národa, Samaritán. Tento Samaritán spatřil Žida a nemyslíl na to, že Židé pohrdají Samaritány, ale slitoval se nad

zbitým Židem.

34. Umyl ho, obvázal jeho rány, odvezl na svém oslu do hospody.

35. Zaplatil peníze za něj hospodáři a slíbil, že ještě přijede zaplatit za něj.

Takto tedy jedněte s cizími národy, s těmi, kteří vámi pohrdají, vás ničí, a potom budete mítí život pravý.«

*

Mat 16. 21. Ježíš řekl: »Svět miluje své a Božích nenávidí, a proto lidé světa: kněží, učení, vrchní, budou mučiti ty, kteří budou plniti vůli Otcovu. A hle, já jdu do Jeruzaléma a budou mě mučiti a zabijí mě, ale duch můj nemůže býti zabit a bude živ.«

Mar. 8. 32. Uslyšev Petr, že Ježíš bude umučen a zabit v Jeruzalémě, zarmoutil se, vzal za ruku Ježíše a řekl mu: »Je-li tomu tak, nechod' raději do Jeruzaléma.«

33. I řekl Ježíš Petrovi: »Nemluv tak. To, co pravíš, jest svádění. Bojíš-li se za mne mučení a smrti, znamená to, že nemyslíš na Božské, na ducha, ale myslíš na lidské.«

34. A zavolav lid s učedníky řekl Ježíš: »Kdo chce žíti dle mého učení, ten ať se zřekne tělesného života, ten ať jest připraven na všechny tělesné strasti, poněvadž, kdo se bojí o svůj tělesný život, ten zahubí pravý, a kdo zhrdá tělesným životem, ten zachrání pravý.«

Mat. 22. 23. A oni nerozuměli tomu. A tu přišli staroobřadci a on vysvětlil všem, co znamená pravý život a probuzení ze smrti. Staroobřadci pravili, že po smrti tělesné již není žádného života.

24. Řekli: »Jak mohou všichni vstáti z mrtvých?

Kdyby všichni vstali, pak těm, kteří vstanou, nijak nelze žítí pospolu.

25. Měli jsme sedm bratří. Prvý oženil se a zemřel. Žena vdala se za druhého bratra, i ten zemřel, vdala se za třetího, i ten zemřel, a tak až do sedmého.

28. Nu, jak těchto sedm bratrů bude žítí s jednou ženou, vstanou-li všichni z mrtvých?«

Luk. 20. 34. Ježíš řekl jim: »Vy buď úmyslně trváte ve zmatku anebo nechápete, v čem záleží probuzení života. Lidé v tomto životě se žení a vdávají.

Ti, kteří si zaslouží život věčný a probuzení ze smrti, nežení se a nevdávají.

36. Neboť nemohou již umřítí. Oni spojují se s Otcem.

Mat. 22. 31. V písmě vašem řečeno jest, že Bůh řekl: »Já jsem Bůh Abrahamův, Jakubův.« A to Bůh řekl, když Abraham a Jakub už zemřeli pro lidi. Tedy ti, kdo zemřeli pro svět, živi jsou pro Boha. Jest-li Bůh a neumírá-li, pak ti, kteří jsou s Bohem, jsou vždycky živi. Probuzení od smrti jest život ve vůli Otcově. Pro Otce není času, a proto člověk, plně vůli Otcovu, spojuje se s ním, uniká času a smrti.«

34. Uslyševše to pravověrní nevěděli již, co vymysliti, aby ho donutili k mlčení, i jali se společně zkoumati Ježíše.

35. I řekl jeden z pravověrných:

36. »Mistře! které jest dle tvého mínění hlavní přikázání v celém zákoně?« Pravověrní domnívali se, že se Ježíš zaplete v odpovědi o zákoně.

37. Ale Ježíš řekl: »Hlavní jest to, aby člověk miloval ze vší duše Pána, to, v čí moci jsme, a druhé vyplývá z něho:

39. Milovati bližního svého, ježto v něm jest týž

Pán.

40. A v tom jest obsaženo vše, co jest napsáno ve všech našich knihách.«

42. A Ježíš řekl dále: »Co jest dle vašeho mínění Kristus? Co jest, syn něčí?« Oni řekli: »Dle našeho mínění Kristus jest syn Davidův.«

43. I řekl jim: »Vždyť přece David nazývá Krista svým Pánem! Kristus není syn Davidův a není syn něčí (tělem), ale Kristus jest týž Hospodin, Pán náš, kterého známe v sobě jako život náš. Kristus jest to poznání, které jest v nás.«

Luk. 12. 1. I řekl Ježíš učedníkům: »Hledte, strážte se kvasu pravověrných učitelů. Strážte se kvasu staroobřadců a kvasu vládního.

5. Ale nejvíce strážte se kvasu samozvaných pravověrců, poněvadž v nich jest veškerý klam.«

Luk. 20. 45. A když pochopil lid, o čem mluví, řekl:

46. »Nejvíce strážte se učení zákoníků — samozvaných pravověrců.

47. Strážte se jich proto, že zaujali místo proroka, který lidu oznámil vůli Boží. Oni samovolně vzali na sebe moc hlásati lidu vůli Boží. Oni hlásají slova, ale nic neznají.

Mat. 23. 3. I stalo se, že jen říkají: »Čiňte to a to!« ale činiti není co, poněvadž nic dobrého nečiní, nýbrž jen mluví.

4. A říkají to, čeho nelze konati. A sami nekonají nic.

5. Ale snaží se jen, aby si zachovali učitelství, a proto snaží se, aby vynikali: strojí se, chlubí se.

8. A proto věřte, že nikdo nemá nazývati sebe učitelem, pastýřem.

13. Ale samozvaní pravověrci nazývají sebe

učiteli a tím samým překážejí vám vejíti do království nebeského a sami nevcházejí do něho.

15. Tito pravověrci domnívají se, že možno jest přivésti k Bohu vnějšími obřady — přísahami.

16. A jako slepí nevidí, že vnější neznamená nic, že vše jest v duši člověka.

23. Oni činí nejlehčí, nejzevnější, ale co jest nutné a obtížné: lásky, milosti, pravdy — nedbají.

28. Jim jde jen o to, aby člověk zevně byl při zákoně a jiné aby zevně přivedli k zákonu.

27. A pro to jsou jako rakve malované — zevně zdá se býti čisto, ale uvnitř jest ohavnost.

30. Oni zevně ctí i svaté mučedníky.

31. Ale ve skutečnosti jsou týmiž, kteří mučí a zabíjejí svaté. Oni i dříve i nyní jsou nepřáteli všeho dobrého. Od nich pochází veškeré zlo na světě, poněvadž zakrývají dobro a místo dobra vystavují zlo. I jest nejvíce báti se samozvaných pastýřů.

Mar. 3. 28. Neboť vy sami víte, že každou chybu jest možno napravití.

29. Ale mýlí-li se lidé v tom, co jest dobro, pak už tyto chyby nelze napravití. A to činí samozvaní pastýři.«

Mat. 23. 37. I řekl Ježíš: »Chtěl jsem zde v Jeruzalémě spojití všechny lidi v jedno poznání pravého blaha, ale zdejší lidé jen umějí trestati učitele dobra.

38. A proto zůstanou takovými bezbožníky, jakými byli, a nepoznají pravého Boha, dokud nepřijmou ochotně poznání Boha.«

Mat. 24. 1. I šel Ježíš pryč od chrámu. Tu řekli mu učedníci jeho: »A jak tento chrám Boží se všemi okrasami, jež lidé pro Boha nanosili do něho?«

2. Ježíš řekl: »Vpravdě pravím vám, že celý tento

chrám se všemi okrasami jeho bude zbořen a nic z něho nezůstane.

3. Jest jeden chrám Boží — to jsou srdce lidí, když lidé milují se vespolek.« I tázali se ho, kdy bude takový chrám.

4. A Ježíš řekl: »To nebude brzy. Dlouho ještě lidé budou klamati mým učením a budou pro to války a bouře.

12. A bude velká bezzákonnost a bude málo lásky.

14. Ale až se pravé učení rozšíří ve všech lidech, potom bude konec zla a pokušení.«

* * *